

From Trade to Empire: The Rise of British Power in India – Part 1

Advent of Europeans in India to the Results of the Sepoy Mutiny (1857)

By Heera Sarmah

The Search for New Sea Routes

1 **Ancient Ties:** India had strong trade links with Europe since ancient times, both by land and sea.

2 **The Catalyst:** 1453 A.D. – The fall of Constantinople forced Europeans to search for a new, safer sea route to India.

নতুন সমুদ্র পথৰ সন্ধান

1 **প্ৰাচীন সম্পর্ক:** প্ৰাচীন কালৰে পৰা ইউৰোপৰ সৈতে ভাৰতৰ সুদৃঢ় বানিজ্যিক সম্পর্ক আছিল (স্থল আৰু জলপথেৰে)।

2 **প্ৰধান কাৰণ:** ১৪৫৩ খ্ৰীষ্টাব্দ – কনষ্টান্টিনোপলৰ পতনৰ ফলত ইউৰোপীয়সকলে ভাৰতলৈ নতুন আৰু নিৰাপদ সমুদ্র পথৰ সন্ধান কৰিবলৈ বাধ্য হয়।

Pioneers of the Sea Route

সমুদ্র পথৰ অগ্ৰণীসকল

1487 A.D.

Bartholomeu Diaz reached the Cape of Good Hope (South Africa).

বাৰ্থোলোমিউ ডিয়াজে কেপ অফ গুড হোপ (দক্ষিণ আফ্ৰিকা) পায়হি।

1498 A.D.

Vasco Da Gama arrived at Calicut, India.

ভাস্কো ডা গামাই ভাৰতৰ কালিকটত উপস্থিত হয়।

The Portuguese were the first to find the route. This connected India with Western countries and marked a new era in world history.

নতুন সমুদ্র পথ আৱিষ্কাৰত পৰ্তুগীজসকল আছিল অগ্ৰণী। ই ভাৰতক পশ্চিমীয়া দেশসমূহৰ সৈতে সংযোগ কৰে আৰু বিশ্ব ইতিহাসত এক নতুন যুগৰ সূচনা কৰে।

Advent of the English

ইংৰাজসকলৰ আগমন

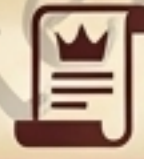

1580 A.D.

The Explorer

Francis Drake circumnavigated the globe.

ফ্ৰান্সিছ ড্ৰেকৰ দ্বাৰা পৃথিৱী প্ৰদক্ষিণ।

1599 A.D.

The Envoy

John Mildenhall reached India with a letter from Queen Elizabeth and received trade privileges from Emperor Akbar.

জন মিলডেনহলে ৰাণী এলিজাবেথৰ পত্ৰসহ ভাৰতত উপস্থিত হৈ সম্ৰাট আকবৰৰ পৰা বাণিজ্যৰ সুবিধা লাভ কৰে।

Establishment of the East India Company

ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ প্রতিষ্ঠা

1600 A.D.

English merchants formed the East India Company to trade with the Oriental world.

প্ৰাচ্যৰ দেশসমূহৰ সৈতে বেপাৰ কৰিবলৈ ইংৰাজ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী গঠন।

1608 A.D.

Captain William Hawkins met Jahangir to receive permission to establish trade at Surat.

কেপ্তেইন উইলিয়াম হকিন্সে চুৰাটত বাণিজ্যৰ অনুমতি বিচাৰি জাহাংগীৰক সাক্ষাৎ কৰে।

1615 A.D.

Sir Thomas Roe met Jahangir and received permission to establish factories at Surat.

ছাৰ থমাছ ৰ'ৱে জাহাংগীৰক সাক্ষাৎ কৰি চুৰাটত কাৰখানা স্থাপনৰ অনুমতি লাভ কৰে।

Expanding Trade & Territories

বাণিজ্য আৰু ভূখণ্ডৰ সম্প্ৰসাৰণ

The Bombay Dowry

- **1661:** King Charles II received Bombay as dowry from the Portuguese Princess Catherine.
১৬৬১: ৰজা দ্বিতীয় চাৰ্লছে পৰ্তুগীজ ৰাজকুমাৰী কেথেৰিনৰ পৰা যৌতুক হিচাপে বোম্বাই লাভ কৰে।
- **1668:** The East India Company received Bombay from Charles II for fifty thousand pounds.
১৬৬৮: কোম্পানীয়ে দ্বিতীয় চাৰ্লছৰ পৰা ৫০,০০০ পাউণ্ডত বোম্বাই লাভ কৰে।

The Royal Decree

- **1715:** Emperor Farrukhsiyar gave three imperial firmans to the British, vastly expanding their trade rights.
১৭১৫: সম্ৰাট ফাৰুখছিয়াৰে ব্ৰিটিছক তিনিখন ৰাজকীয় ফাৰমান প্ৰদান কৰে যিয়ে তেওঁলোকৰ বাণিজ্যিক অধিকাৰ বৃদ্ধি কৰে।

The Turning Point: Battle of Plassey (1757)

এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মোৰ: পলাচীৰ যুদ্ধ (১৭৫৭)

1756: Siraj-ud-Daulah captured Calcutta.
১৭৫৬: চিৰাজ-উদৌলাই কলিকতা দখল কৰে।

1757: Robert Clive defeated Nawab Siraj-ud-Daulah with the help of Mir Jafar.
Mir Jafar was made the new Nawab by the East India Company.
১৭৫৭: ৰবার্ট ক্লাইবে মীৰ জাফৰৰ সহায়ত নৱাব চিৰাজ-উদৌলাক পৰাস্ত কৰে।
মীৰ জাফৰক ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে নতুন নৱাব পাতে।

This resulted in the beginning and expansion of British political rule in India.

ইয়াৰ ফলস্বৰূপে ভাৰতত ব্ৰিটিছৰ ৰাজনৈতিক শাসনৰ সূচনা আৰু সম্প্ৰসাৰণ ঘটে।

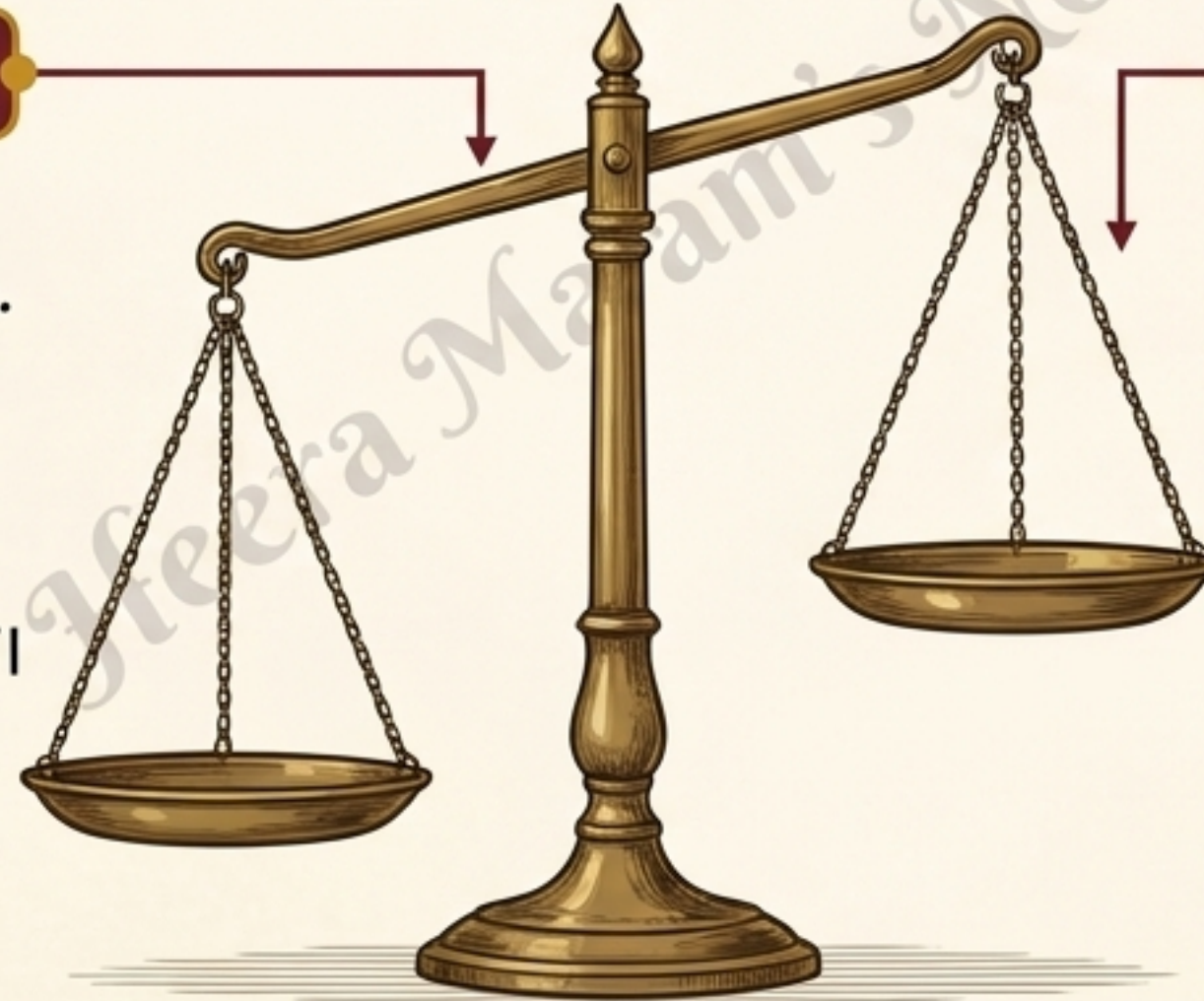
Consolidation of Power: Diwani Rights (1765)

ক্ষমতাৰ সুদৃঢ়কৰণ: দেৱানী অধিকাৰ (১৭৬৫)

- Robert Clive's second administration (1765-67) strengthened Company rule. Emperor Shah Alam II signed the Treaty of Allahabad.
- বৰাৰ্ট ক্লাইৱৰ দ্বিতীয় প্ৰশাসনে (১৭৬৫-৬৭) কোম্পানীৰ শাসন শক্তিশালী কৰে। সম্ৰাট দ্বিতীয় শ্বাহ আলমে এলাহাবাদ চুক্তিত স্বাক্ষৰ কৰে।

The Company / কোম্পানী

- Got Diwani (Revenue Rights) over Bengal, Bihar, and Orissa.
- Controlled the revenue.
- Power significantly increased.
- বংগ, বিহাৰ আৰু উৰিষ্যাৰ দেৱানী (ৰাজহ সংগ্ৰহৰ অধিকাৰ) লাভ কৰে।
- ৰাজহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে।
- ক্ষমতা বহু পৰিমাণে বৃদ্ধি পায়।

The Nawab / নৱাব

- Handled administration.
- Power significantly reduced.
- প্ৰশাসন চলায়।
- ক্ষমতা বহু পৰিমাণে হ্রাস পায়।

Administrative Changes & Key Acts

প্রশাসনিক পরিবর্তন আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ আইন

Warren Hastings (1774-85) made the East India Company the most powerful force in India.
ৱাৰেন হেষ্টিংছে (১৭৭৪-৮৫) ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীক ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ শক্তিশালী শক্তিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰে।

1773

Regulating Act: Created the Governor General post; centralized administration.
১৭৭৩ চনৰ নিয়ন্ত্ৰণকাৰী আইন: গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল পদৰ সৃষ্টি; প্রশাসনৰ কেন্দ্ৰীকৰণ।

1784

Pitt's India Act: Introduced Dual Control (Company + British Govt); a Board of Control supervised Company rule in India.
১৭৮৪ চনৰ পিটৰ ভাৰত আইন: দ্বৈত নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাৰ প্ৰবৰ্তন (কোম্পানী + ব্ৰিটিছ চৰকাৰ); ব'ৰ্ড অফ কন্ট্ৰ'লে তদাৰক কৰিছিল।

1833 &
1853

Acts: Further strengthened central administration.
১৮৩৩ আৰু ১৮৫৩ চনৰ আইনসমূহ: কেন্দ্ৰীয় প্রশাসন অধিক শক্তিশালী কৰে।

Ankuron Paathsala

Causes of the Sepoy Mutiny

চিপাহী বিদ্রোহৰ কাৰণসমূহ

Policies of Lord Dalhousie worsened the unrest, leading directly to the mutiny.

লৰ্ড ডেলহাউচিৰ নীতিয়ে অশান্তি অধিক ভয়াৱহ কৰি তোলে, যি বিদ্রোহৰ সূচনা কৰে।

Causes of Unrest / অশান্তিৰ কাৰণ

Widespread Political, Economic, and Social discontent among Indians.

ভাৰতীয়সকলৰ মাজত ব্যাপক ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক অসন্তুষ্টি।

1835: Mughal Emperor's name was removed from the Company's coins.

১৮৩৫: কোম্পানীৰ মুদ্ৰাৰ পৰা মোগল সম্ৰাটৰ নাম আঁতৰোৱা হয়।

The Spark & Spread of the Revolt

বিদ্রোহৰ আৰম্ভণি আৰু বিস্তাৰ

29th March 1857: Mangal Pandey attacked a British officer at Barrackpore, marking the official start of the revolt.

২৯ মাৰ্চ ১৮৫৭: মংগল পাণ্ডেই বেৰেকপুৰত এজন ব্ৰিটিছ বিষয়াক আক্ৰমণ কৰে, যিটো আছিল বিদ্রোহৰ আনুষ্ঠানিক আৰম্ভণি।

1857: The revolt quickly spread across North India.

১৮৫৭: বিদ্রোহ দ্ৰুতগতিকৈ সমগ্ৰ উত্তৰ ভাৰতত বিয়পি পৰে।

Lord Canning (1856-62) was in charge as Governor General during the revolt.

বিদ্রোহৰ সময়ত লৰ্ড কেনিং (১৮৫৬-৬২) গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলৰ দায়িত্বত আছিল।

Results of the Mutiny: The Political Shift

বিদ্রোহৰ ফলাফল: ৰাজনৈতিক পৰিৱৰ্তন

2nd August 1858: Government of India Act passed.

২ আগষ্ট ১৮৫৮: ভাৰত চৰকাৰ আইন গৃহীত।

End of East India Company's rule in India.

ভাৰতত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শাসনৰ অন্ত পৰে।

Power transferred directly from the Company to the British Crown.

ক্ষমতা কোম্পানীৰ পৰা পোনপটীয়াকৈ ব্ৰিটিছ ৰাজমুকুটলৈ হস্তান্তৰিত হয়।

Governor General became the Viceroy. Lord Canning became the 1st Viceroy.

গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল পদটি ভাইচৰয়লৈ ৰূপান্তৰিত হয়। লৰ্ড কনিং প্ৰথম ভাইচৰয় হয়।

Results of the Mutiny: Social & Policy Impact

বিদ্রোহৰ ফলাফল: সামাজিক আৰু নীতিগত প্ৰভাৱ

Social Awakening / সামাজিক জাগৰণ

- Indian rulers were treated with more respect and assured protection. Educated Indians became aware of unity and self-development.
- ভাৰতীয় শাসকসকলক অধিক সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰা হয় আৰু সুৰক্ষাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া হয়। শিক্ষিত ভাৰতীয়সকল একতা আৰু স্ব-বিকাশৰ প্ৰতি সজাগ হয়।

The New British Policy / নতুন ব্ৰিটিছ নীতি

- The British government changed its policy towards India after the revolt. They followed a 'Divide and Rule' policy to intentionally weaken Indian unity.
- বিদ্রোহৰ পিছত ব্ৰিটিছ চৰকাৰে ভাৰতৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ নীতি সলনি কৰে। তেওঁলোকে ভাৰতীয়ৰ একতা দুৰ্বল কৰিবলৈ 'বিভাজন আৰু শাসন নীতি' (Divide and Rule) প্ৰয়োগ কৰে।

To be continued...
ক্রমশঃ...

Heera Heera's Notes

1. Why did European nations look for a new sea route to India?

- A. To avoid taxes
- B. Because land routes were unsafe due to Turkish control
- C. To explore new continents
- D. For religious reasons

2. Who first reached the Cape of Good Hope in 1487 AD?

- A. Vasco da Gama
- B. Christopher Columbus
- C. Bartolomeu Diaz
- D. James Cook

3. Vasco da Gama reached India in which year?

- A. 1492
- B. 1498
- C. 1500
- D. 1487

Heera Ma'am's Classes

4. Where did Vasco da Gama land in India?

A. Goa

B. Calicut

C. Surat

D. Bombay

5. Who was the first English sailor to circumnavigate the globe?

A. John Mildenhall

B. Ralph Fitch

C. Francis Drake

D. James I

6. In which year was the English East India Company established?

A. 1498

B. 1599

C. 1600

D. 1611

7. Who sent Captain William Hawkins to India?

A. Queen Elizabeth

B. King James I

C. Akbar

D. Jahangir

8. Captain William Hawkins visited the court of which Mughal emperor?

A. Akbar

B. Shah Jahan

C. Jahangir

D. Aurangzeb

9. Who was the first Englishman to reach Agra?

A. Sir Thomas Roe

B. William Hawkins

C. Francis Drake

D. Ralph Fitch

10. Who secured permission for the English to establish factories at Surat?

- A. William Hawkins
- C. Robert Clive

- B. Sir Thomas Roe
- D. Vasco da Gama

11. In which year did Sir Thomas Roe visit Jahangir's court?

- A. 1608
- C. 1700

- B. 1615
- D. 1599

12. Bombay was given to the British as dowry by whom?

- A. Spain
- C. Portugal

- B. France
- D. Netherlands

13. Who acquired Bombay from the Portuguese?

- A. William Hawkins
- C. Robert Clive

- B. Charles II
- D. Warren Hastings

14. The Battle of Plassey (1757) was fought between the British and whom?

- A. Aurangzeb
- C. Jahangir

- B. Siraj-ud-daulah
- D. Tipu Sultan

15. During whose governorship did the East India Company become most powerful in India?

- A. Robert Clive
- C. Warren Hastings

- B. Lord Dalhousie
- D. Lord Cornwallis

16. Who fired the first shots that triggered the Sepoy Mutiny of 1857?

- A. Rani Lakshmibai
- B. Mangal Pandey
- C. Bahadur Shah Zafar
- D. Tantia Tope

17. Mangal Pandey was a sepoy of which regiment?

- A. 19th Infantry
- B. 34th National Infantry
- C. 21st Cavalry
- D. 10th Regiment

18. The incident involving Mangal Pandey took place at:

- A. Meerut
- B. Delhi
- C. Barrackpore
- D. Kanpur

19. On which date did Mangal Pandey attack the British officer?

A. 10 May 1857

B. 29 March 1857

C. 15 August 1857

D. 1 January 1857

20. Who became the Governor-General of India during the Revolt of 1857?

A. Lord Dalhousie

B. Lord Canning

C. Lord Hastings

D. Lord Cornwallis

21. What happened to Mangal Pandey and Ishwar Pandey after the revolt?

A. They were pardoned

B. They were imprisoned

C. They were awarded capital

D. They escaped punishment

22. One cause of the revolt was the removal of whose name from coins in 1835?

A. British King

C. Mughal Emperor

B. Nawab of Bengal

D. Governor-General

23. Which language replaced Persian in administration, causing dissatisfaction?

A. Hindi

C. English

B. Urdu

D. Sanskrit

24. Which policy of Lord Dalhousie increased discontent among Indians?

A. Subsidiary Alliance

C. Divide and Rule

B. Doctrine of Lapse

D. Permanent Settlement

28. What new title was given to the Governor-General after 1858?

- A. President
- B. Prime Minister
- C. Viceroy
- D. Commander

29. Who was the first Viceroy of India?

- A. Lord Dalhousie
- B. Lord Canning
- C. Lord Curzon
- D. Lord Hastings

30. What policy did the British adopt after the revolt to control Indians?

- A. Doctrine of Lapse
- B. Divide and Rule
- C. Non-cooperation
- D. Swadeshi

Thank You

Heera Ma'am's Classes